

Itàlia: "Governo colpevole"

La crisi del Govern italià suscita un cop més la desconfiança de les institucions europees, la perplexitat del ciutadà i posa en dubte la ruptura amb el passat.

L'Etna, el volcà sicilià, no fa gaires anys va esclatar, i el riu de lava va obligar a desallotjar algun poblet. En una de les parets d'una casa abandonada hi havia una inscripció que reflectia la ràbia i la impotència del propietari: *governo colpevole*. A la nostra cultura europea, sobretot la mediterrània, la figura del pare-estat serveix perquè, davant les desgràcies, sempre hi hagi qui assenyalar amb el dit com a culpable de tots els mals. A Itàlia, el país que té acostumats els seus ciutadans a canviar de govern amb la mateixa facilitat amb què es canvien la camisa, hi ha hagut un temps d'estabilitat governamental en què els ciutadans es pensaven, francament, que era l'inici d'una nova era. Anaven equivocats. El *governo colpevole* ha tornat a la boca de tothom i als carrers de Roma, Nàpols, Palerm o Milà, és habitual de topar-se ciutadans que afirmen que s'han equivocat, que la Primera República no s'ha acabat, que malgrat la neteja feta pels jutges i la destrucció de les forces polítiques tradicionals, tot continua igual.

La recent crisi del govern del tècnic Lamberto Dini, al principi del semestre italià de presidència europea, demostra que potser els protagonistes de la vida política tenen noms i formacions diferents, però que els hàbits no han canviat.

La gent de les institucions europees ja fa temps que es mira amb escepticisme una Itàlia que vota al 1994 una coalició de dretes presidida per Silvio Berlusconi i que, quan forma govern, dona entrada —per primera volta des de la fi de la guerra— als neofeixistes. Després resulta que aquesta coalició té el peus de fang i que l'extrafòlria Lliga del Nord es carrega el govern al cap de quatre dies per passar-se a l'enemic. Finalment Europa respira alleujada quan Dini assumeix la funció de cap d'un govern de tècnics disposat a fer les reformes necessàries. Però a Itàlia tot és efímer —i els governs encara més—, i Dini, que acaba la seva gestió amb un notable alt, és apartat. La seva anunciada di-

Lamberto Dini. La recent crisi de govern italiana demostra que els hàbits no han canviat.

missió torna a obrir la pugna entre les dues coalicions que mantenen bipolaritzat el país, la del centre-dreta dirigida per un Berlusconi cada cop més assetjat per la justícia i la del centre-esquerra, capitanejada per uns ex-comunistes que s'han vist obligats a tenir de companyia la "traïdora" Lliga que va propiciar la caiguda del govern del magnat de la comunicació. Una pugna mesquina, plena de retòrica i que acabarà, com la majoria de les partides d'escacs que es juguen a Itàlia, en taules.

El president de la República, Oscar Luigi Scalfaro, no desconeix que Itàlia és vista amb desconfiança als fòrums europeus, i que unes eleccions anticipades en plena presidència europea podrien afectar d'una manera clara la imatge del país. La ministra d'Afers Estrangers, Susanna Agnelli, feia aquesta setmana passada una ronda per totes les capitals comunitàries a fi de tranquil·litzar els ànims alçurats dels socis europeus.

EFE

Vistes com estan les coses, les forces polítiques semblen apostar per un govern de pacte de tots entre tots, amb una marge de temps fixat per a afrontar les dues reformes que el país reclama: la reforma electoral i l'avenç cap al federalisme. Però a Itàlia mai no se sap com pot acabar aquest "casino" (merder).

En política tot ha de tenir un nom, i posats a discutir i omplir els fulls dels diaris de polèmiques, es parla de govern, gubernet, gubernàs, gubernarràs, etc. Darrere aquest joc de paraules hi ha propostes diferents, però tot plegat ja ha fet exclamar, a l'avi dels periodistes italians, Indro Montanelli: "En la creativitat dels polítics en cosa de fórmules, el ciutadà comú hi creu, el que passa és que ha deixat d'interessar-s'hi".

Tant si arriben a cap acord com si no per evitar les eleccions abans del juny, o si es formula un nou govern de consens per ajornar la cita ineludible amb les urnes, el que és cert és que Dini ha fet amb pocs traumes —i d'una manera molt ordenada i pactada— reformes tan necessàries com la de les pensions, i que un any més d'un govern tècnic no aniria gens malament a Itàlia perquè acabés de ressituat-se al nivell de les democràcies europees.

L'amenaça del ministre alemany de Finances, que fa unes setmanes va afirmar que Itàlia no pot aspirar de cap manera a formar part del grup de països que adoptaran la moneda única europea, ha alarmat el sector empresarial. Carlo Azeglio Ciampi, l'home que va governar provisionalment el país al 1993, i que fou durant catorze anys governador del Banc d'Itàlia, hi ha replicat amb contundència: el PIB italià és el més alt d'Europa, la productivitat industrial ha augmentat, s'ha fet una reforma de l'estat social sense traumes. "La nostra economia és un desastre? No. Fins i tot podem ser un model".

Tot plegat, molts crits, exclamacions, paraules i més paraules, retòrica i esverament en uns mercats financers que ja no saben a què atènyer-se. **Vicenç Lozano**